

כ"ו אדר ה'תשע"ז 24.3.17

מגזין מס' 423

ערב שבת פרשת ויקהל פקודי/החודש/מברכים חודש ניסן

קשר- שבועי מאת הרב יאיר כלב

מוקדש לעילוי נשמת שולמית בת סעיד יחיא ושולמית סלמה תנצב"ה

החייב כספניא

השמח בחלקו

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב כלב

כיון שאי אפשר להצטיין בכל התחומים, ממקד עצמו ה'חפץ בחיים'

בחיזוק יכולתו לשאת הפכים:

מחד, נשמר הוא מליפול ברוחו לנוכח העובדה כי איננו מושלם כלל וכלל... ומאידך, בד בבד עם המודעות לחסרונותיו, צועד הוא בהתמדה, בעבודה מסודרת, צעד אחר צעד בכיוון הנכון - הוא מסלולו האישי ב'תיקון עצמו'.

אמנם לשם כך נדרש ה'שמח בחלקו' לגלות את כוחותיו העצמיים - גילוי שאינו נפעל אלא על ידי הזדהותו הגמורה עם מטרה איכותית (לשם שמים!), המתבטאת לאמיתתה רק בעבודה בפועל, ביגיעה עצומה, לגלות את הנקודה העצמית - הקשורה ומשרתת את מטרותו - הטמונה בכל ענין וענין.

ומכיון שעמל הוא בעסק גדול, הרי חייו מתמלאים תדיר בתוכן וענין... ונמשך חיות חדש - חיות עצמי, ובמילא מתחדשים ומתעלים אצלו כמה וכמה ענינים... מה שאינו מותיר זמן כלל להאריך בעניני עצבות וכיווץ... כי אם אדרבה, שמח הוא בחלקו.

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

סדנת תניא יחודית בירושלים - פרטים בעמ' 13

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com. הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:45) במושב חמד, לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

שבת מברכים חודש ניסן

בשבת שלפני ראש חודש, מודיעים בבית הכנסת ברוב עם אודות היום, השעה והרגע המדויק בו חל מולד הלבנה ובאיזה יום יחול ראש החודש. בשבת זו, פרשת 'ויקהל פקודי', מכריזים: המולד יהיה באור ליום שלישי, שעה 7 בערב, 4 דקות ו10 חלקים. ראש חודש ניסן ביום השלישי הבא עלינו לטובה. לאחר מכן, בעומדו עם ספר התורה בידי, מברך שליח הציבור את נוסח ברכת החודש, ומייחל עם הציבור כולו שהחודש הבא עלינו לטובה יהיה מבורך בגשמיות וברוחניות.

כתוב בפתק: על כמה יהודים פעלת שישתדלו לומר את כל התהילים בשבת מברכים?"

מתברכים כל הימים

כידוע, מן השבת, יום המנוחה וההתעלות, מתברכים כל ימות השבוע - הן הימים שלפניה והן אלה שלאחריה. הימים שקודם השבת הינם ימי הכנה לשבת, ועל הימים שלאחריה נמשכת השראתה. אמנם בשבת זו, בה מברכים החודש, נוספת מעלה יתירה - ממנה מתברך ראש החודש (הכולל את כל ימות החודש הבאים עלינו לטובה), על מועדיו והימים המיוחדים שבו.

בשבת זו, לאחר תפילת שחרית נוהגים להתוועד, שבת אחים גם יחד, כדי להכין ולעורר עצמנו להכנס לימי החודש הבא בשמחה ובטוב לבב מתוך הוספה בענייני נר מצוה ותורה אור.

אמירת תהילים בציבור

בשבת זו, השכם בבוקר, מתקבצים בבית הכנסת לאמירת כל ספר תהילים בציבור. אחרי אמירת התהילים יאמר 'קדיש יתום' מי שהוריו אינם בין החיים. ואם יש אזכרה או אבל ('חיוב') - יאמרו קדיש אחר כל ספר, ויאמרו תחילה ה'יהי רצון' המיוחד שאחרי כל ספר וספר. אחרי כן נוהגים ללמוד מאמר חסידות שיהיה מובן לכל, ולאחר הלימוד מתפללים תפילת שחרית.

אודות אמירת תהילים בציבור בשבת מברכים אמר אדמו"ר הרי"צ: "דבר אמירת תהילים האמור, אינו שייך לאיזה נוסח... ומצד אהבת ישראל... עלינו להשתדל בכל מיני השתדלות, אשר יוקבע בכל הבתי כנסיות באיזה נוסח שיהיה".

והוסיף על כך הרבי מליובאוויטש, נשיא דורנו: "כשיבוא משיח, לא יידע שום 'קונצים' אלא ידרוש...

שבת החודש - בשבת זו, בנוסף לפרשת השבוע קוראים גם את פרשת 'החודש'. בפרשה זו נצטוו משה ואהרן, ערב יציאת מצרים, אודות מצות קידוש החודש ושמירת המועדים. "ויאמר ה' אל משה ואהרן בארץ מצרים לאמר: החדש הזה לכם ראש חדשים, ראשון הוא לכם לחדשי השנה" (שמות יב א ב). פשוטם של דברים: הקב"ה ציווה כי חודש ניסן יהיה מעתה הראשון למניין החודשים. חודש אייר שלאחריו הוא השני, סיון השלישי, וכן הלאה. ומוסיפים חז"ל ומלמדים אודות מצות קידוש החודש: "הראהו הקב"ה למשה לבנה בחידושה ואמר לו: כשהירח מתחדש יהיה לך ראש חודש" (פירוש רש"י). עוד אמרו: "הראה לו הקב"ה למשה, במראה הנבואה, דמות לבנה ואמר לו: כזה ראה וקדש". כלומר, הקב"ה קבע, כי החודש העברי מתחיל עם התחדשותו של הירח - המולד. אמנם אין די בידיעה אשר הירח מתחדש, אלא "ראה וקדש", יש לראות את המולד, ואזי, על סמך ראייה זו, מקדש בית הדין את החודש.

ימים ואירועים מיוחדים בחולל ניסן

להלן הימים המיוחדים בחודש ניסן, אודות חלקם נרחיב את הדיבור לכשיהיו סמוכים יותר:

(בשנת תרס"ב). על פי מנהג החסידים לומר מדי יום את המזמור בתהילים המתאים למניין שנותיו של הרבי, מתחילים בי"א ניסן השנה את המזמור קט"ז (היא השנה ה-115 להולדת הרבי). כמו כן מדי יום אומר כל אחד ואחד את המזמור האישי שלו (לדוגמא: אדם שמלאו לו 25 שנה יתחיל ביום הולדתו לומר את המזמור כ"ו, כיון שביום זה החלה שנתו ה-26).

שבת קודש פרשת 'צו', י"ב ניסן - שבת הגדול

"שבת שלפני הפסח נהגו בני אדם לקרוא אותו 'שבת הגדול', ולא ידעו על מה הוא גדול מכל שבתות השנה, אלא לפי שחודש ניסן שבו יצאו ממצרים, חמישי בשבת היה, כדאמרינן בסדר עולם, ומקחו של קרבן הפסח מבעשור היה (י' בניסן), בשבת שלפני הפסח. אמרו בני ישראל: הן נזבח את תועבת מצרים לעיניהם ולא יסקלוננו? אמר להם הקב"ה: עתה תראו הפלא אשר אעשה לכם. הלכו ולקחו איש איש את פסחו להיות להם למשמרת עד ארבעה עשר יום. כשראו כן המצרים היו רוצים לקום ולנקום מהם, והיו מעיהן מחותכין, ובאש נדעכין, ונידונין בייסורין ובחוליים רעים, ולא הזיקו לישראל. ועל שם שנעשו בו ניסים לישראל נקרא שבת שלפני הפסח 'שבת הגדול'." (מפי רבי אברהם נוחו עדן).

על כך מוסיף ומזכיר הרבי נשיא דורנו בשיחותיו: "נהגו בדורות האחרונים שהחכם דורש הלכות פסח בשבת שלפניו אם אינו ערב פסח... והעיקר... ללמד להם (לעם) המעשה אשר יעשו".

בשבת הגדול, לאחר תפילת מנחה קוראים בבית הכנסת בהגדה, מהפיסקא "עבדים היינו" ועד "לכפר על כל עוונותינו". במוצ"ש שבת עושים "קידוש לבנה".

א' ניסן - ראש חודש. בכל חודש ניסן אין אומרים 'תחנון'.

נשיאים: מראש חודש ניסן ועד י"ג בו קוראים מתוך הסידור, אחרי התפילה, קטע מפרשת 'הנשיאים' של אותו היום. ביום הראשון מתחילים בפסוק "ויהי ביום כלות משה" ומסיימים ב"זה קרבן נחשון בן עמינדב". לאחר מכן אומרים את נוסח ה"הי רצון" המודפס בסידורים (גם כהנים ולווים אומרים מדי יום את ה"הי רצון" שלאחר כל נשיא ונשיא). וכך מדי יום קוראים את קרבן 'הנשיא' של אותו היום ולאחריו את ה"הי רצון" המתאים.

ברכת האילנות: ברכה נדירה זו מברכים פעם אחת בשנה בימי חודש ניסן, ומחוייבים בה גברים ונשים כאחד. את הברכה מברכים על ראייתם של (לפחות שני) אילנות פרי פורחים. נוסח הברכה: "**ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם, שלא חסר בעולמו כלום, וברא בו בריות טובות ואילנות טובות, ליהנות בהם בני אדם.**"

ב' ניסן - יום הסתלקות (הילולא של) האדמו"ר החמישי בשושלת אדמו"רי חב"ד, הרבי מוהרש"ב, רבי שלום דובער (בשנת תר"פ), מייסד ישיבת חב"ד 'תומכי תמימים', והידוע גם בכינויו הרמב"ם של תורת החסידות. ביום זה מוסיפים בשלושת הקווים - תורה, עבודה וגמילות חסדים: בלימוד איזה ענין מדברי תורתו, בעבודת התפילה ובנתינת צדקה. כמו כן מתוועדים באמירת דברי תורה וניגונים חסידיים המעוררים ליראת שמים ואהבת ישראל.

יום הבהיר י"א ניסן - יום הולדת האדמו"ר מליובאוויטש נשיא דורנו, רבי מנחם מענדל שניאורסון

התענית ע"י השתתפות בסעודת מצוה, כגון בסעודת 'סיום מסכת'.

סוף זמני אכילת ושריפת חמץ: באזור המרכז מותר לאכול חמץ עד כשעה לפני שריפתו. לאחר מכן יש לשורפו (ולמהר למכור את החמץ שברשותנו) לא יאוחר מהשעה המצויינת בלוחות השנה. לאחר שריפת החמץ (כולל עשרת הפתיתים הנזכרים לעיל) מבטלים את החמץ באמירת נוסח "כל חמירא" (השני) וה"יהי רצון" שלאחריו המודפס בסידורים.

שינויים בתפילה: החל מיום זה (ערב פסח) ועד סוף חג הפסח, אין אומרים בתפילה 'מזמור לתודה'.

ט"ו ניסן, חג הפסח – ליל הסדר. על כך נרחיב בע"ה את הדיבור במגזינים הבאים.

ספירת העומר: במוצאי החג, אור לט"ז ניסן, לאחר תפילת ערבית קודם 'עלינו לשבח', מתחילים לספור 'ספירת העומר'.

מט"ז ניסן ועד כ' ניסן – חול המועד. מצות עשה של תורה שיהיה אדם שמח וטוב לב, הוא ובניו ואשתו ובני ביתו ביום טוב ובחול המועד. כיצד משמחים? הקטנים נותן להם ממתקים, והנשים קונה להן בגדים ותכשיטים כפי ממונו. ומכיון ש'אין שמחה אלא בין (ובשר)', על כן בכל יום מימות החג וחול המועד יש לצאת ידי חובת שמחה בשתיית רביעית יין (ומה טוב גם באכילת בשר).

כ"א ניסן – שביעי של פסח. ב'יום טוב' שביעי של פסח, אסורה בו המלאכה מלבד מלאכת "אוכל נפש" – שמותרת בו הכנת מאכלים ליום החג עצמו, לרבות בישול). לשם כך מותרת העברת אש מנר שהודלק מבעוד מועד קודם החג, אך אין להבעיר אש חדשה. נוסח הקידוש בלילה וביום וכן תפילות החג (של 'שלושה רגלים') מודפסים בסידורים.

י"ג ניסן – יום ההסתלקות (הילולא של) האדמו"ר השלישי בשושלת נשיאי חב"ד, הרבי 'הצמח צדק', רבי מנחם מענדל (בשנת תרכ"ו), נכדו של 'בעל התניא'. ביום זה מוסיפים כנ"ל בלימוד תורתו, בעבודת התפילה, בנתינת צדקה, ומתוועדים בעניני יראת שמים ואהבת ישראל וניגונים חסידיים.

נשיא: י"ג ניסן הוא היום האחרון לקריאת פרשת ה'נשיאים'. ביום זה קוראים את פרשת "זאת חנוכת המזבח" עד "כן עשה את המנורה" שהיא כנגד שבט לוי, ללא ה"יהי רצון".

י"ד ניסן – ערב פסח. אור לי"ד ניסן לאחר צאת הכוכבים, עורכים בדיקת חמץ לאורו של נר שעווה בכל המקומות שיש לחוש ולהסתפק שמא הכניסו חמץ לתוכם (אפילו באקראי). לפני הבדיקה מנקים היטב את כל החדרים שצריך לבודקם. כמו כן יש לרכז במקום המשתמר מילדים וכו' את כל החמץ המיועד לאכילה בערב זה ולמחרת בבקר. זמן קצר לפני הבדיקה, מניחים במקומות שונים בבית עשר פרורי חמץ קשה עטופים היטב בנייר, ובמהלך בדיקת החמץ אוספים אותם לשם שרפתם ביום המחרת עם שאר החמץ. לאחר הבדיקה מבטלים את החמץ באמירת נוסח "כל חמירא" (הראשון) המודפס בסידורים.

מכירת חמץ: נוהגים לעשות את הרב ל'מורשה', (מיופה כח) למכירת החמץ לגוי, ומוכרים את כל החמץ (וכלי החמץ) שברשותנו.

שחרית: ביום זה אין אוכלים מצה מן הדין, ומנהגנו שלא לאכול מכל המינים הנכנסים בחרוסת ומרור עד אחר עריכת 'כורך' בליל הסדר.

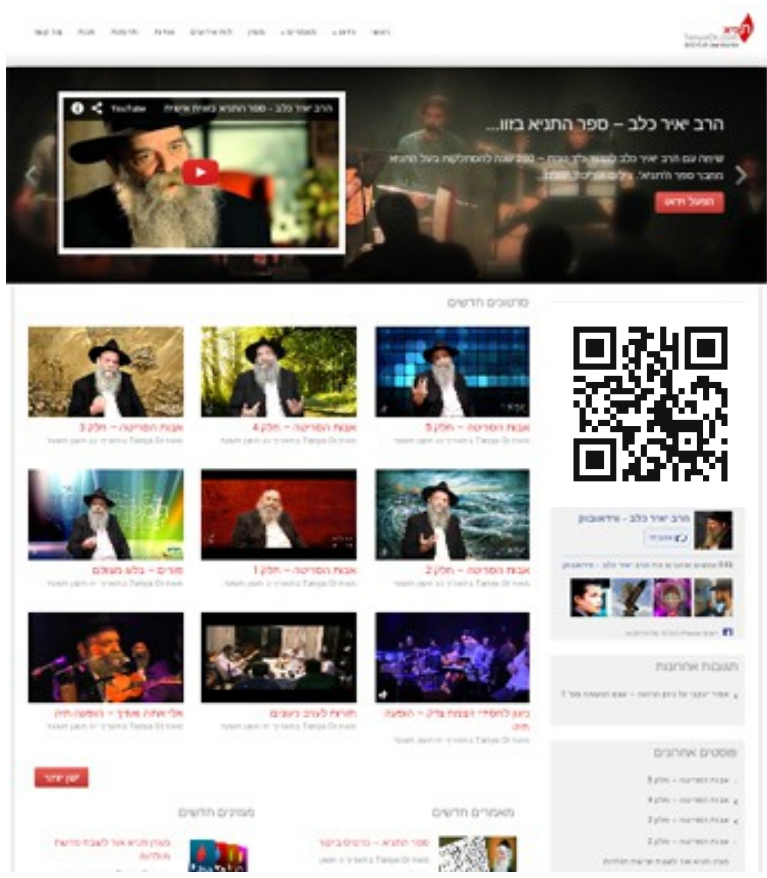
תענית בכורות: בערב פסח מתענים הבכורים (בין מאב בין מאם ואפילו כהנים ולוויים, וכן אבות לבכורים קטנים שאינם יכולים להתענות). נהגו לפטור את

ים סוף טבעו רודפיהם של ישראל בים, ובכך הושלמה יציאת מצרים.

מנהג ישראל, מיסודו של הבעל שם טוב הקדוש, לערוך בשביעי של פסח אחרי תפילת מנחה, סעודה מיוחדת הנקראת 'סעודת משיח'. במהלך סעודה זו שותים ארבע כוסות יין כנגד ארבעה כוסות של גאולה, מנגנים נגונים חסידיים ומתעוררים בדברי תורה (ובפרט פנימיות התורה) בעניני הגאולה וביאת משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו במהירה בימינו.

בסיפור 'קריעת ים סוף' המובא בתורה (שמות י"ג י"ד) אין מוזכר התאריך שבו אירע הדבר. אמנם ב'מכילתא' מפרטים חז"ל את האירועים למן יציאת מצרים בט"ו בניסן ועד ליל שביעי של פסח בו התרחש נס קריעת ים סוף. בלילה (אור לכ"א בניסן) ירדו בני ישראל לים, ובבוקר, כאשר עלו מן הים וראו את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים, פתחו בשירת הודיה לה' - "אז ישיר משה ובני ישראל את השירה".

שמחת יום טוב שביעי של פסח (כהכנה לגאולה העתידה) גדולה מזו של שאר ימי הפסח, כיון שבקריעת

התחדשנו!

בוטאו לבקר

באתר המשודרג

www.tanyaor.com

הסיפור השבועי

הכל מחושב

בבוקר נשבר האיש. בלב כבד מכר נתח מאחוזתו. בכסף מיהר לשלם את חובו. הוא חש הקלה. לעומתו, חברו התמיד בציות לצדיק, ונמנע מלגרש את אשתו, אף שזו מיררה את חייו בכל הזדמנות.

לא חלף זמן רב והחסיד בעל האחוזת נפל למשכב. מחלה קשה ופתאומית פגעה בו. הוא שכב על מיטתו, סובל ומתייסר. הזמן חלף ולא נראתה הטבה במצב בריאותו.

הגיע מועד הנסיעה הקבוע של השניים אל רבי אברהם ה'מלאך'. החסיד, שסבל מבעיות בשלום בית, בא אל חברו והתעניין אם ירצה גם השנה להצטרף לנסיעה. "ראה", נאנח הלה בשיברון לב, "אני מוטל על מיטתי ומצבי מידרדר מיום ליום. אינני מסוגל לנסוע. אנא, קח פתקת בקשה ממני והנח אותה לפני הצדיק שיעתיר עליי רחמים".

נסע החבר בגפו אל הרבי. אך דרך על מפתן חדרו של הצדיק, הישיר אליו ה'מלאך' את עיניו וקרא: "היכן חברך? מדוע באת לבדך?". החסיד ענה: "חברי לקה במחלה קשה, והוא מרותק למיטתו. הוא מסר בידי פתקת בקשת ברכה, כדי שהרבי יתפלל עליו".

שמע רבי אברהם את הדברים והבעת צער עלתה על פניו. "אוי ואבוי!", קרא, "ודאי מכר את אחוזתו כדי להיפטר מן החוב. הלא כן?".

החבר הניד בראשו לאות הן. בשפל קול תיאר לפני הצדיק את סאת הסבל שגדשה, את המצוקה היום יומית שפקדה אותו, והוסיף דברי סגוריה ולימוד זכות על החבר שהפר את הוראת הצדיק.

"שמע נא", אמר רבי אברהם לחסיד. "ודאי אתה תמה מדוע לא הסכמתי שחברך ימכור חלק מנחלתו וישלם את

אווירה עגמומית עמדה בחלל העגלה. שני הנוסעים ישבו בשתיקה, ומפעם לפעם פלטו אנחה. פניהם היו שקועות בספרי התהילים שבידיהם.

אחים לצרה היו שני החסידים. חברים בלב ונפש, בעלי אמצעים, אך חייהם רוויי סבל. האחד עסוק בהימלטות מפני נושים, וחברו מתמודד עם שלום בית מעורער. הראשון רוצה למכור חלק מאחוזתו, השווה פי עשרה מהחוב, ולשלם לנושיו. השני מבקש לגרש את אשתו ולשים קץ למריבות הבלתי פוסקות ביניהם.

כעת הם בדרכם אל רבי אברהם ה'מלאך', בנו של המגיד ממזריטש. הם יתנו באוזניו את צרותיהם, ויבקשו את הסכמתו וברכתו לצעד שבדעתם לנקוט.

נתן בהם הצדיק את עיניו החודרות, ואחר התעטף בשתיקה לרגעים מספר. "ראו", אמר לבסוף, "אם אתם שואלים את פי – אתה אל תגרש את אשתך, ואתה אל תמכור מאחוזתך כדי לשלם את חובך".

השניים נדהמו. הם הביטו זה בזה בתימהון. האומנם שמעו אוזניהם נכונה? הלוא הפתרונות שהציגו היו הגיוניים ביותר ומתקבלים על הדעת. אולם דברי הרבי ברורים וחדים. אין טעם לנסות ולשכנע. השניים נפרדו לשלום מהרבי ושבו לבתיהם, ובלבם תמיהה ומבוכה.

הזמן חלף. השניים הוסיפו לסבול איש איש מצרתו הפרטית, ושום הטבה לא נראתה באופן. החסיד בעל החוב הרגיש שבאו מים עד נפש. הנושים ירדו לחייו, עד שכבר לא היה יכול עוד.

לילה שלם התייסר בלבטים. מצד אחד חזקה עליו מצות הרבי שלא למכור מאחוזתו, ומן הצד השני – הלוא ברגע אחד הוא יכול להיחלץ מהצרה המעיקה הזאת, ולהישאר משוחרר מחובות כאשר רוב הונו בידו.

את האדם לעולם הזה בפעם הרביעית, ואז הוא מכניס צרות בחייו, כדוגמת אשה רעה או נושים. הוא גורם שחייו לא יהיו חיים, שכן הגמרא אומרת: 'שלושה אין רואים פני גיהנום: דקדוקי עניות, חולי מעיים, רשות (נושים), ויש אומרים - אשה רעה'. הסבל הרב שהם חווים בחייהם מציל אותם מקטרוגים, ומאפשר להם לחיות לאורך ימים ושנים טובות.

"שניכם", סיים רבי אברהם, "חיים כאן בגלגול רביעי, שנועד לתיקון פגמים מן העבר. למרבה הצער, חייכם מותנים בכך שלא תדעו נחת ושלווה. אין מנוס מכך, כדי להבטיח לכם אריכות ימים ואפשרות לתקן את פגמי הנשמה. כעת אתה מבין מדוע מנעתי מכם לפתור את צרותיכם?".

(על-פי 'נר ישראל', בשם האדמו"ר הזקן משטפנשט)

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

חובו. בדרך כלל אין מגלים דברים מכבשונו של עולם, אך הפעם אחרוג ממנהגי, ואז תבין מדוע לעיתים משיב הצדיק תשובה שנראית חסרת היגיון.

"בספר איוב נכתב: 'הן כל אלה יפעל א-ל פּעַמִּים שְׁלוֹשׁ עִם גָּבֶר, לְהַשִּׁיב נַפְשׁוֹ מִנִּי שְׁחַת לְאֹר בְּאֹר הַחַיִּים'. הזוהר הקדוש מסביר שהכוונה לאדם שחטא חס ושלום, ומת בטרם עשה תשובה. הקב"ה שולחו לעולם הזה שנית, בגלגול, כדי לתת לו הזדמנות לתקן את חטאיו. אם גם בפעם השנייה לא עבד את ה' כראוי, הוא יורד בפעם השלישית. אם לא ניצל את כל ההזדמנויות האלה, שוב אין לו תקנה.

"ובכל-זאת", הוסיף רבי אברהם לחשוף צפונות באוזני החסיד הנרעש, "הלוא השם יתברך הוא בעל הרחמים ורוצה לבל יידח ממנו נידח. על כן הוא מסכים לשלוח

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

"זאת התורה אדם" (במדבר יט' ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- נגלה) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת ויקהל פקודי

ויקהל

סדר מלאכת המשכן וכליו

בפרשות הקודמות למדנו אודות מלאכת עשיית המשכן על פי ציווי ה' למשה. למחרת יום הכיפורים, כאשר יורד משה מהר סיני ובידו הלוחות השניים, הוא מכנס את העם להורות להם את סדר עשיית המשכן וכל כליו כפי שנצטווה.

שמירת קדושת השבת

בדבריו אל העם פותח משה בענין שמירת קדושת השבת ואיסור הבערת אש בשבת. הוא מורה לישראל, כפי שנצטווה בפרשת 'כי תשא', כי אפילו עשיית המשכן אינה דוחה את איסור המלאכה ביום השביעי.

קריאה לתרומה והתנדבות

משה פונה לבני ישראל בקריאה לתרום זהב, כסף, נחושת וכל יתר החומרים הדרושים לשם עשיית המשכן וכליו. הוא גם פונה לבעלי המלאכה המומחים להתנדב וליטול חלק פעיל בעבודה.

היענות נלהבת

התורה מתארת את התלהבותם של בני ישראל הממהרים לנדב תכשיטים, אריגים ומיני מתכות. נשות ישראל טוות בדים מחוטי תכלת ארגמן, תולעת שני ושש, והנשיאים מנדבים את אבני החן, הבשמים והשמן הדרושים.

בצלאל ואהליאב

על פי ציווי ה', מעמיד משה את בצלאל בן אורי בן חור

משבט יהודה בראש בעלי המלאכה, ולצידו, לעזר לו, את אהליאב בן אחיסמך משבט דן. לבד שמעצם טבעם ניחנו בצלאל ואהליאב בכישורים המתאימים לעשיית המלאכות הנדרשות, הנה עוד, עם קבלת התפקיד, ממלאם ה' ברוח חכמה אלוקית לבצע באופן מושלם ומדוקדק את כל הפרטים ופרטי הפרטים של המשכן וכליו, מקום השראת השכינה.

תרומות למעלה מהנדרש

בעלי המלאכה נקראים אל משה ליטול את החומרים הנאספים. והנה לנוכח ריבוי התרומות מעבר לכמות הנדרשת, מודיעים הם למשה כי יש להפסיק את 'מבול' הספקת החומרים. משה מעביר כרוז במחנה והעם חדל מלהביא תרומותיו.

מעשה היריעות, קרסיהן ולולאותיהן

את יריעות המשכן מכינים חכמי המלאכה מאריג שנטווה בחוט השזור מכמה מינים. האריגה הינה מלאכת מחשבת שארוגות בה דמויות שונות. המשכן, שאורכו שלושים אמה (כ-15 מטרים) ורוחבו עשר אמות (כ-5 מטרים), עטוף מכל רוחותיו ביריעות המחוברות זו לזו באמצעות קרסי זהב ולולאות. כמכסה עליון, מונחות על המשכן יריעות עשויות מעורות עיזים, אילים (שנצבעו באדום) ותחשים.

קרשי המשכן אדניהם ובריחיהם

המשכן עצמו בנוי קרשים עצי שיטים עומדים. גובהו של כל קרש כגובה המשכן - עשר אמות (כ-5 מטרים) ורוחבו - אמה וחצי (כ-0.75 מטר).

האומנים כלים שונים (קערות, כפות, ועוד), כולם עשויים זהב טהור.

המנורה וכליה

מנורת הזהב גם היא מקומה בהיכל. ייחודה של המנורה בהיותה עשויה כולה מקשה אחת (אין בה כל חלקים מוברגים או מולחמים – כל חלקיה וקישוטיה מתקבלים על ידי הכאת הקורנס בגוש זהב אחד). למנורה שבעה קנים – שלושה קנים יוצאים באלכסון מהקנה המרכזי מצידו האחד, ושלושה מצידו השני. גם כלי השרת המשמשים להדלקת המנורה ולניקיונה עשויים כולם זהב טהור.

מזבח הקטורת שבהיכל

מלבד מזבח העולה שבחצר המשכן המיועד להקרבת הקרבנות, עומד בתוך ההיכל מזבח קטן יותר, מצופה זהב, המיועד להקטרת הקטורת.

המזבח בנוי מעצי שיטים, שטחו רבוע – אמה על אמה (כחצי מטר על חצי מטר) וגובהו שתי אמות (כמטר אחד). גם למזבח זה עושה בצלאל זר זהב וכן טבעות להכניס בהן את הבדים (המוטות) המשמשים לנשיאתו בעת מסעות בני ישראל.

הכנת הקטורת ושמן המשחה

כמפורט בפרשת תצוה מכין בצלאל את שמן המשחה המיועד לשם קידוש המשכן וכליו ולקידוש הכהנים, וכן את קטורת הסמים העשויה מאחד עשר סממנים במתכונתם על פי ציווי ה'.

מזבח העולה שבחצר

מחוץ למשכן בחצר העזרה מוצב 'המזבח החיצון', עשוי עץ ומצופה נחושת. אורכו ורוחבו חמש אמות (כ-2.5 מטרים) וגובהו שלוש אמות (כ-1.5 מטר). גם למזבח זה מוצמדות טבעות בהן יוכנסו הבדים (מוטות) באמצעותם ישאו בני ישראל את המזבח במסעותיהם. תוכו של

הקרשים תחובים בבסיסם בתוך אדני כסף ומחוברים זה לזה באמצעות בריחים. הקרשים והבריחים מצופים אף הם בזהב.

הפרוכת והמסך

הפרוכת המבדילה בין קודש הקודשים [חלקו הקדמי (מערבי) המקודש ביותר של המשכן] לבין ההיכל, עשויה אף היא מיריעות ארוגות "מעשה חושב כרובים" (אריגה מעוטרת ומקושטת). הפרוכת תלויה על עמודי עץ מצופים זהב.

גם המסך שבכניסה למשכן עשוי כמארג הפרוכת הפנימית וגם הוא תלוי על עמודי עץ מצופים זהב.

ארון הברית, הכפורת והכרובים

מקומו של ארון הברית בקודש הקודשים (המקום המקודש ביותר במשכן) ובו לוחות הברית. הארון, עשוי עצי שיטים ובנוי כארגז פתוח בחלקו העליון, מולבש בתוך ארון תואם מזהב ולתוכו מוכנס ארון נוסף אף הוא מזהב. ונמצא שהארון מצופה זהב "מבית ומחוץ".

סביב לשפת הארון עושה בצלאל זר זהב, ובארבע פינותיו מתקין הוא טבעות בהן יוכנסו הבדים (מוטות) לנשיאת הארון במסעות בני ישראל במדבר. מעל הארון מונח מכסה כפורת זהב הסוגר עליו מלמעלה, ומעל הכפורת מוצבות שתי דמויות בעלות כנפיים פרושות ולהן פני תינוק. הדמויות, הנקראות כרובים, פניהם מופנים זה אל זה – "ופניהם איש אל אחיו".

השולחן וכליו

השולחן, עליו מונח "לחם הפנים" (שניים עשר לחמים הנקראים 'פנים' משום מראם השווה משני צידיהם), מקומו בהיכל. את השולחן עושה בצלאל מעצי שיטים ומצפה אותו זהב טהור. גם לשולחן מסגרת זר זהב וארבע טבעות לבדים לשם נשיאתו.

לצורך עבודת הקודש הקשורה בשולחן מייצרים

בעיקר לעשיית המנורה וציפויי הארון, המזבח הפנימי והשולחן).

את תרומות הכסף הגולמי, מחלקת התורה על פי תכליתם: אדני המשכן ואדני הפרוכת, ווי העמודים, ציפוי ראשיהם וחיטוייהם.

גם בנוגע לתרומת הנחושת מפרטת התורה את שימושיה: ליציקת אדני פתח אוהל מועד, לריקוע מזבח החיצון ולייצור כליו, לאדני קלעי החצר, לאדני שער החצר, וכן ליתדות המשכן ויתדות החצר (המשמשות לקשירת היריעות).

כיסויי כלי המשכן ובגדי הכהנים

את תרומות הצמר והחוטים מייעדת התורה לטווית כיסויי כלי המשכן (כיסויים אלה משמשים לכיסוי כלי המשכן כל אימת שהמשכן מפורק). כמו כן משמשים בדי התכלת, הארגמן ותולעת השני לייצור בגדי השרד של הכהן הגדול ושל יתר הכהנים.

וכאן שוב מפרטת התורה את אופן ייצור בגדי הכהונה, כמפורט בפרשת תצוה (לאו דוקא לפי אותו סדר בכתובים):

האפוד: כמין סינר שלובש הכהן מאחוריו, מגובה החזה ועד לעקבי רגליו. מחלקו העליון של האפוד יוצאים שני זוגות רצועות. זוג אחד מקיף את גופו של הכהן ונחגך מלפניו, וזוג שני, עשוי כמין כתפיות העוברות מעל צווארו. על כתפיות אלו מעל גובה החזה מוצמדים שני אבני השוהם, עליהן חרוטים שמות שבטי ישראל – ששה שמות על כל אבן.

החושן: על גבי בד ארוג מחמשה מיני חוטים, משובצות שניים עשר אבנים יקרות, עליהן חרוטים שמות שבטי ישראל – שבט לכל אבן. בנוסף, חרוטות על האבנים אותיות היוצרות יחדיו את המילים – "אברהם, יצחק,

המזבח חלול, ובכל חניה מחניותיהם ימלאוהו בני ישראל בעפר.

בראש 'המזבח החיצון' ארבע קרנות בארבע פינותיו, עשויות יחידה אחת עם גוף המזבח. כל כלי השרת לעבודת הקודש במזבח זה עשויים גם הם נחושת.

בפרשתנו אין מוזכר הכבש באמצעותו עולים הכהנים אל המזבח לשרת בקודש.

הכיור וכנו

לקידוש ידי הכהנים ורגליהם קודם עבודתם, עושה בצלאל כיור נחושת הניצב על כן (בסיס) עשוי אף הוא מנחושת. לייצור הכיור וכנו משמשות מראות הנחושת – נדבת הנשים למלאכת עשיית המשכן.

חצר העזרה והקלעים

שטח חצר המשכן, אורכו הכולל מאה אמות (כ-50 מטרים) ורוחבו חמישים אמות (כ-25 מטרים). עיקרו של שטח זה משמש כחצר למשכן, היא העזרה. העזרה מוקפת קלעים (מעין רשתות קלועות) תלויים על גבי עמודי עץ התחובים בבסיסם בתוך אדני נחושת. את עמודי העץ מצפה בצלאל בחישוקי כסף, בהם ווי כסף לתליית הקלעים.

פקודי

מניין התרומות וחלוקתן למלאכות המשכן

פרשת פקודי המסיימת את ספר שמות, מסכמת את פרשותיו האחרונות של הספר העוסקות במלאכת המשכן. משה רבנו, איתמר בן אהרן הכהן ובצלאל ואהליאב מונים את תרומות בני ישראל, מסכמים אותן ומחלקים ייעודן למלאכות השונות.

אופני השימוש בזהב, בכסף ובנחושת

התורה מסכמת את כמות הזהב שנאספה מתרומות בני ישראל (אך אין היא מפרטת, בהקשר זה, כי הזהב שימש

אלא שכובעו מקיף ומכסה את ראשו בצורת מגבעת.

סיום הכנת פריטי המשכן וכליהם

בסיום מלאכת הכנת כל מרכיבי המשכן, הנה טרם הקמת אוהל מועד בפועל, מובאים כל פריטי המשכן וכל כליו אל משה רבנו לשם אישורם הסופי.

משה, שבע רצון מאיכות המלאכה הדרה והתאמתה לכל ציוויי ה', מברך את כל העוסקים במלאכת הקודש – "יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם". הוא מברכם בנוסח המופיע מאוחר יותר בספר התהילים (מזמור צ') "ויהי נועם ה' אלוקינו עלינו וגו'".

הציווי להקים המשכן, מיקום כליו והלבשת הכהנים ומשיחתם

באחד לחודש הראשון, הלא הוא ראש חודש ניסן, מצוה ה' את משה להקים את המשכן. וכאן מפרטת התורה את ציווי הקב"ה: בנוגע למיקומם של כל כלי המקדש, כל כלי במקומו; בנוגע למשיחת הכלים בשמן המשחה; בנוגע להלבשת כהנים בבגדי כהונתם ומשיחתם בשמן המשחה לכהונת עולם במקדש.

הקמת המשכן בפועל והשראת השכינה עליו

בו ביום (כמעט שנה לאחר צאת בני ישראל בט"ו בניסן מארץ מצרים) מקים משה רבנו בראש חודש ניסן את המשכן ומציב בתוכו את כל כליו במקומם המיועד.

מיד עם סיום הקמת המשכן שורה עליו השכינה ומתקיים ייעודו "ושכנתי בתוכם", וככתוב בפרשתנו: "ויכס הענן את אוהל מועד וכבוד ה' מלא את המשכן". מעתה, במקום בו נעמד הענן שמעל המשכן, אות הוא לבני ישראל כי עליהם לחנות במקום. ובהעלות הענן מעל המשכן, סימן הוא להם כי יש לפרקו ולצאת למסעם הבא בעקבות עמוד הענן האלוקי.

יעקב, שבטי ישרון". את החושן נושא הכהן הגדול על חזהו מעל האפוד. הוא תלוי באמצעות שתי שרשראות זהב קצרות המשתלשלות מן האפוד ונאחזות בשתי טבעות זהב המחוברות בחלקו העליון של החושן. מתחת לאבני החושן, בחלק מקופל של האריג, משולבות שתי טבעות, אחת בכל צד, לתוכן תחובים פתילי תכלת לצורך חגירת החושן אל גופו של הכהן, להבטיח שלא יתנדנד בזמן הליכתו. בין קפלי אריג החושן תפור קלף עליו כתוב שם ה' המפורש. החושן משמש לכהן הגדול "אורים ותומים", אליו הוא מפנה את השאלות המהותיות שהוא נשאל בענינים הקשורים לצרכי ציבור. עם הצגת השאלות מבהיקות כנגדו אותיות החושן ומגלות את התשובה השמימית.

המעיל: על גבי כתנתו לובש הכהן מעיל, ארוג כולו מחוטי צמר שצבעם תכלת. למעיל קשורים שבעים ושניים פעמונים המצלצלים עם תנועת הכהן.

הציץ: על מצחו של הכהן הגדול מונח טס של זהב ועליו מובלטות המילים "קודש לה" (בשם ה' המפורש). הטס מחובר בשני חוטי תכלת המקיפים את ראשו ונקשרים מעל עורפו. חוט תכלת נוסף מושחל בחלקו העליון של הציץ באמצעו, נמשך מעל ראשו ומעל מצנפתו של הכהן לאחוריו, ונקשר לאחור עם שני פתילי הרוחב.

הכתונת: עשויה כולה פשתן, ארוגה משבצות משבצות וסגורה מכל עבריה, כך שניתן ללבושה רק דרך בית הצוואר. את הכתונת לובש הכהן על גופו וחוגרה באבנט, ומעליה הוא לובש את המעיל ואת האפוד.

המצנפת/מגבעת: הכהן הגדול חובש על ראשו מצנפת מפשתן. את המצנפת, העשויה כמין פס באורך שש עשרה אמה (כשמונה מטרים), מסובב הכהן סביב ראשו עד שמתקבלת צורת מצנפת. גם לכהן ההדיוט כובע דומה,

שיחה אישית
ולימוד מעמיק
עם בעל התניא

הדרך שלך להכיר את עצמך

הרב אליהו דסלר:

"הרב שניידר ז"ל מלונדון היה תמיד מספר על לימוד ה'תניא' של הרב דסלר, שבעת יגיעתו בלימוד זה, היה כורך סמרטוט לח על מצחו, מרוב המאמץ העיוני".

הגאון רבי אברהם יצחק הכהן קוק:

"גדול ונשגב הוא הלימוד במקצוע החב"ד". "נמשכתי לעיין בהם עוד בילדותי".

(אגרות הראי"ה)

הרב ירום אברגיל:

"אף על פי שיש ש"ס ויש פוסקים ויש קבלה - כל זה הוא הרכוש, אבל היהלום שבכתר זה רק החסידות של בעל התניא."

(הרב ירום אברגיל בהקדמה לספרו בצור ירום)

בוודאי שמעת על ספר התניא
זו ההזדמנות שלך להעמיק בספר.

סדנא יחודית מרוכזת בת 11 מפגשים מתומצתים עם
הרב יאיר כלב - כלים לחינוך עצמי על פי התניא.
- השיעורים שזורים בניגוני חב"ד עתיקים בליווי גיטרה -

**הסדנא תתקיים בימי רביעי בשעה 20:30
באולם בית כנסת היכל יעקב רחוב ריינס 17 ירושלים**
אחת לשבועיים מפגש פתיחה
בח' מר חשוון 9/11/16 מסיימים ב' ניסן 29.3.17

אם גיבולא אמתן לרא

רישום מומלץ אך לא חובה

לקבלת סילבוס נושאים מפורט:

tanya71097@gmail.com • 052-682-3799

מקומות לגברים ונשים בהפרדה מלאה • מחיר 10 ש"ח • לבני ישיבות וסטודנטים ללא תשלום

כשיורד החושך – יוצאים למסע

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

"ובהעלות הענן מעל המשכן יסעו בני ישראל"

השבת אנו מסיימים את קריאת ספר שמות, המכונה 'ספר הגאולה', שבו מתוארת יציאת עם ישראל ממצרים. הספר מסתיים בתיאור הקמת המשכן, ובגילוי השכינה שהיה בו. בסיום הדברים אומרת התורה: "ובהעלות הענן מעל המשכן, יסעו בני ישראל בכל מסעיהם".

נשאלת כאן שאלה כפולה:

(א) מה לענין זה ולהקמת המשכן? ענין זה שייך, לכאורה, לסדרי המסעות של בני ישראל?

(ב) מהדברים משתמע, שהנסיעה וההתקרבות לארץ ישראל קשורה דוקא בהסתלקות השכינה – דוקא "בהיעלות הענן" אז "יסעו בני ישראל"; זאת מדוע?

"דירה בתחתונים"

התשובה לשתי השאלות הללו היא אחת: התכלית של הכול, הן של המשכן והן של הבריאה כולה, מקופלת בכך שבני ישראל 'נוסעים' דוקא "בהיעלות הענן". אין זו רבותא לעשות את רצון ה' בשעה ששכינתו נמצאת בגלוי למטה. התכלית היא להגיע אל הקדושה גם כאשר זו מוסתרת וחבויה, כאשר כלפי חוץ נראה שענן ה' נתעלה ואינו נמצא כאן.

המדרש אומר: "נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים". וכי יש לפניו תחתונים ועליונים? אלא "תחתונים" – הכוונה היא למצב שאין הקדושה מאירה בגלוי, דבר שמביא עמו נחיתות רוחנית גדולה.

וזו כוונת הבריאה: שמקום 'תחתון' זה, שאין בו גילוי שכינה, יהיה 'דירה' לקב"ה – שאף שהקדושה אינה

מתגלית כאן מצד עצמה, ישכינו אותה בני ישראל על ידי התורה והמצוות.

כשהענן עולה

לאור זאת מובן, שכאשר ענן ה' נמצא למטה והכול רואים את גילוי השכינה, אין העולם הזה יכול להיחשב 'תחתון', וממילא לא יכולה להתגשם כוונת הבריאה. רק כאשר ענן ה' עולה למעלה ואורו אינו מאיר כאן בגלוי – אז מתחילים ה'מסעות' של בני ישראל, בדרכם להגשמת רצון ה'.

כל ייעודו של המשכן, הוא להעניק לעם ישראל את הכח להביא את הקדושה אל תוך העולם, דוקא "בהיעלות הענן". לכן מסתיים סיפור הקמת המשכן בפסוק המדבר על "היעלות הענן", שכן זוהי כל תכליתו של משכן ה'.

לא להירתע

יש בכך גם הנחיה נצחית: בזמן הזה, כאשר עם-ישראל שרוי בגלות – כשחשכה רוחנית שוררת בעולם – זה הזמן שבו צריך להשתדל ביותר לעסוק בתורה ובמצוות. אסור לנו להירתע מחושך הגלות. אדרבה, עלינו להבין שזו התכלית והמטרה – להאיר באור התורה דוקא את החושך.

כשם שסילוק השכינה מהמשכן היווה את האות להתקדם במסע – כך גם הגלות והחשכה הרוחנית, הן המעודדות אותנו להתמסר למילוי השליחות האלוקית, ו'לנסוע' לעבר הגאולה השלימה.

(מתוך הספר שולחן שבת',

על פי 'לקוטי השיחות' כרך ט"ז)

חסידות על הפרשה ויקהל פקודי

מכאן הוראה, שכאשר הקב"ה מעניק לאדם חושים וכישרונות מיוחדים, עליו לנצלם לעבודת ה' – לעשות מהעולם משכן ו'דירה' לה' יתברך.

ישראל פודים את המשכון ע"י בניית "משכון העדות"

אלה פקודי המשכון משכון העדות (לה, כא)
המשכון משכון. שני פעמים, רמז למקדש
שנתמשכון בשני חורבנין (רש"י)

רש"י מפרש "משכון" מלשון משכון, דבר שאמנם לוקחים אותו לזמן מסויים, אבל הוא נשאר בשלמותו. מכאן שחורבן שני בתי המקדש הוא באופן, שמיד עם בניין הבית השלישי יחזרו בשלמותן כל המעלות שהיו בשני הבתים הקודמים.

הביטוי "משכון העדות" רומז לכך שכל מה שעתיד לבוא בימות המשיח תלוי במעשיהם ועבודתם של ישראל בעת הגלות:

הקב"ה קרא לישראל "עדים", כדכתיב (ישעיה מג,י), "אתם עדי", כי הם המגלים, 'מעידים' ומספרים אודות הקב"ה בעולם. כשם שאברהם אבינו הקריא את שמו הגדול לבאי עולם, כך בני ישראל בונים (במעשיהם ועבודתם עכשיו) את "משכון העדות", שעליו ועל בית המקדש אמרו חז"ל בגמרא (שבת כב,ב), "עדות היא לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל".

(מהתוועדות שבת קודש פרשת ויקהל פקודי תשמ"ז)

אחדות ישראל מגלה את האחדות שבבריאה ויקהל (לה,א)

המשמעות של "ויקהל", בעבודת האדם, היא לגלות בכל פרטי הנבראים את אמיתות מציאותם; בזאת הם 'מתקהלים' לרשות הקדושה ומתאחדים למציאות אחת המשמשת את קונה.

עבודה זו של גילוי האחדות בכל הבריאה מתחילה בהקהלת כל בני ישראל למציאות אחת ומאוחדת. זאת על ידי שמגלים כי כולם הם חלקים מעצם אחד – הקב"ה – ואוהבים איש את רעהו, "כמוך". הנהגה זו היא ההכנה להקהלת כל ישראל יחד בקיבוץ הגלויות שיהיה תכף ומיד ממש.

(משיחת שבת קודש פרשת ויקהל תשנ"ב)

תכלית כשרונות האדם - ניצולם לשם שמים

וכל הנשים אשר נשא ליבן אותנה בחכמה טו
את העיזים (לה,כו)
טו את העיזים: היא היתה אומנות יתירה,
שמעל-גבי העיזים טוין אותן (רש"י)

הנשים לא נצטוו לעשות את הטוויה על גבי העיזים, אלא נתעוררו לכך מצד עצמן. הנשים הבינו שאם זכו לכישרון מיוחד זה מאת ה', מטרת הדבר היא – המשכון.

בקר איתנו באתר
www.tanyaor.com המחודש
 וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:
 בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התנ"ך

עודה ראשונה לזמננו

תניא
 מודעות
 עצמית
 ביהדות

YouTube f

שבת שלום!!!

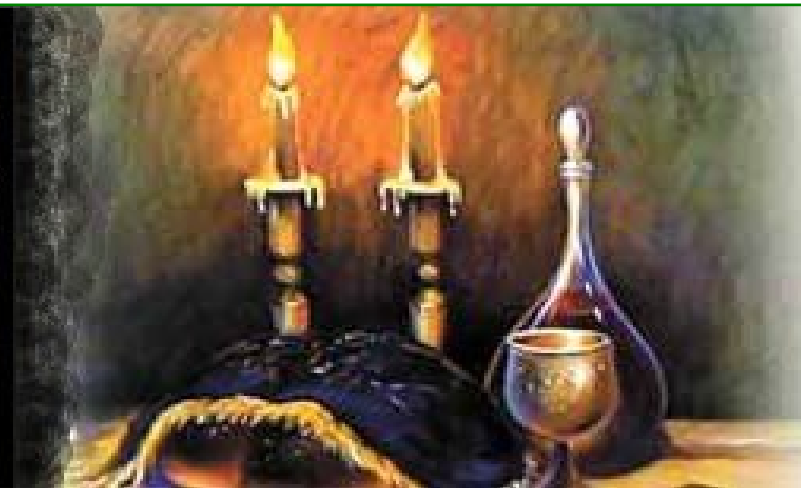
ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
 כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
 ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון קיץ)
19:31	18:18	י-ם
19:33	18:33	ת"א
19:32	18:24	חיפה
19:33	18:35	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, ליזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון